

dr Karol Pachnik

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach
Wydział Nauk Ekonomicznych i Prawnych

**Recenzja książki A. Wacha pt. „Odpowiedzialność osób naruszających reguły sportowe lub prawne w związku z UEFA EURO 2012”,
Polski Związek Piłki Nożnej, Warszawa 2012**
Book Review A. Wach „Odpowiedzialność osób naruszających reguły sportowe lub prawne w związku z UEFA EURO 2012”,
Polish Football Association, Warsaw 2012

Publikacja będąca przedmiotem recenzji jest w pewien sposób wyjątkowa. Owa cecha objawia się tym, że książka nie była dostępna w powszechnej sprzedaży, a jej egzemplarza nie ma przykładowo w Bibliotece Narodowej. Jest to pozycja osiągalna niewątpliwie przede wszystkim dla koneserów tematyki prawa sportowego czy - jak niekiedy określa jej Autor - prawnych aspektów uprawiania sportu.

Tak zwany przeciętny czytelnik zadowolony musi możliwością odnalezienia recenzowanego druku w bibliotekach Uniwersytetu Warszawskiego, który jest Alma Mater autora - Andrzeja Wacha.

Opracowanie zawierające 390 stron ma sześć rozdziałów: I – Europejska Unia Piłkarska (UEFA) jako ważny podmiot międzynarodowego ruchu sportowego, II – Mistrzostwa Europy w piłce nożnej w 2012 w Polsce i na Ukrainie, III – Pojęcie odpowiedzialności sportowej i prawnej, IV – Odpowiedzialność regulaminowa i dyscyplinarna w kontekście EURO 2012, V – Odpowiedzialność cywilnoprawna uczestników EURO 2012 lub osób podejmujących działania w związku z turniejem finałowym, VI – Odpowiedzialność karna uczestników i osób podejmujących działania w związku z UEFA EURO 2012.

Należy zaznaczyć, choć nie wynika to z tytułu pracy, że poruszane kwestie rozważane są z perspektywy stanu prawnego obowiązującego w Polsce (str. 24).

Całość uzupełnia spis bibliografii liczącej siedemdziesiąt trzy pozycje i zawierającej prócz artykułów i monografii prawniczych: komentarze do kodeksów, podręczniki akademickie, artykuły popularnonaukowe czy felietony oraz opracowania encyklopedyczne o charakterze historycznym. W spisie bibliografii nie ujęto użytych w tekście źródeł internetowych

i artykułów z prasy codziennej (Dziennik Gazeta Prawna, Rzeczpospolita, Przegląd Sportowy).

Na 390 stronach książki znalazły się 302 przypisy, co w połączeniu z niezbyt w sumie bogatą zawartością bibliograficzną nie pozwala na jednoznaczne przesądzenie, że recenzowana pozycja przynależy do opracowań prawniczych o charakterze monografii.

Niekiedy książka ma wyraźnie popularnonaukowy charakter. Przykładowo Autor jeszcze przed odbyciem się turnieju przewiduje sukces sportowy i finansowy EURO 2012 (str. 16), prezentuje wybór najważniejszych wydarzeń w historii Europejskiej Unii Piłkarskiej (str. 40-59), opisuje w publicystycznym skrócie istotę międzynarodowych federacji sportowych (str. 60-69) czy dokonuje histograficznego wyboru dat z dziejów Mistrzostw Europy w piłce nożnej (str. 72-79), a nawet ocenia bazę hotelową miast-gospodarzy meczów Euro 2012 w Polsce (str. 198), przy czym budzi wątpliwość zaliczenie na rzecz Gdańska 220 tys. miejsc noclegowych.

W pracy zdarzają się też inne drobne błędy jak wymienienie jako pozycji bibliograficznej Zeszytów Naukowym Uniwersytetu Mikołaja Komornika (str. 153), używanie wyrazu „firma” w znaczeniu „przedsiębiorcy” (str. 235), czy traktowanie Unii Europejskiej jako kraju (str. 200).

Na skierowanie pracy do „zorientowanego” czytelnika wskazuje odwoływanie się do casusu Weyne’a Rooneya bez opisywania, jakie zachowanie Autor przywołuje (str. 167).

W odniesieniu do części zawierającej rozważania na tematy prawnicze można zastanowić się, czy poprawnym jest rozróżnianie odpowiedzialności sportowej i prawnej (str. 23), skoro odpowiedzialność dyscyplinarna czy regulaminowa w sporcie zalicza się do form odpowiedzialności prawnej.

Andrzej Wach nie specjalizował się dotychczas w prawie karnym, co można łatwo spostrzec czytając o nazywaniu oskarżonego obwinionym (str. 138, str. 157 czy str. 278), wprowadzeniu określenia „środki przymusu korporacyjnego i państwowego” w kontekście odpowiedzialności dyscyplinarnej i karnej. Śmiała jest też teza, że „czyn zabroniony przez kodeks karny jest przestępstwem materialnym (skutkowym), do którego przypisania obwinionemu, niezbędne jest, z reguły, konkretne następstwo” (str. 168). Wydaje się, że mając na względzie dorobek doktryny prawa karnego można zauważyć, że w kodeksie karnym prócz przestępstw materialnych (skutkowych) opisane są przestępstwa formalne (bezsuktowe), i że z istoty przestępstwa materialnego wynika konieczność powstania konkretnego następstwa.

W recenzowanej pozycji można też odnaleźć 3 różne spostrzeżenia co do podmiotów ponoszących odpowiedzialność karną. I tak zauważono, że dotyczy ona osób fizycznych (str. 255), przede wszystkim ludzi (osób fizycznych) (str. 157), oraz że choć odpowiedzialność karna dotyczy przede wszystkim ludzi (osób fizycznych), to istnieją „normy prawne przewidujące odpowiedzialność karną jednostek organizacyjnych m.in. osób prawnych” (str. 257).

W publikacji nie ma nowych twórczych poglądów na omawianą problematykę ani skatalogowania stanowisk już wypowiedzianych. Duże części stanowią przybliżenie myśli zawartych w komentarzach do ustaw. Wszystko to pozbawione pogłębionego dyskursu nad omawianą problematyką sprawia, że książkę czyta się płynnie i szybko.

Po lekturze pozycji „Odpowiedzialność osób naruszających reguły sportowe lub prawne w związku z UEFA EURO 2012” osoba oczekująca pracy zawierającej pogłębione rozważania nad tematyką prawa sportowego może odczuć pewien niedosyt wynikający z ledwie zasygnalizowania niektórych problemów czy przedstawienia innych w sposób właściwy dla felietonu. Usatysfakcjonowani mogą być zaś ci czytelnicy, którzy poszukują publicystycznego wprowadzenia w obszar badawczy poruszany w wymienionej pozycji. O ile oczywiście nie będą dostrzegali mankamentów i niedostatków pracy.